

LAZDIJŲ KRAŠTO MUZIEJAUS 2025 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

I. BENDROJI INFORMACIJA

Ataskaita teikiama už Lazdijų krašto muziejaus, įmonės kodas 300002004, esančio adresu Seinų g. 29, Lazdijai, vykdytą veiklą ataskaitiniais 2025 metais.

Ataskaitinis laikotarpis nuo 2025-01-01 iki 2025-12-31.

Lazdijų krašto muziejus (toliau – Muziejus) kartu su jam priklausančiais penkiais padaliniais (Etnografinė Prano Dzūko sodyba, Kapčiamiesčio Emilijos Pliaterytės muziejus, Laisvės kovų muziejus, Motiejaus Gustaičio memorialinis namas-muziejus ir Veisiejų krašto muziejus) yra biudžetinė savivaldybės kultūros įstaiga, kurios savininkas – Lazdijų rajono savivaldybės taryba. Vykdydamas savo veiklą 2025 metais, Muziejus vadovavosi Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos Seimo nutarimais, kultūros ministro įsakymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Lazdijų rajono savivaldybės tarybos sprendimais ir mero potvarkiais, Lazdijų rajono savivaldybės strateginiu 2025 – 2027 metų veiklos planu, Lazdijų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais, Lazdijų krašto muziejaus nuostatais ir Lazdijų krašto muziejaus 2024 – 2026 metų veiksmų planu.

II. VADOVO PRANEŠIMAS

2025 metais Lazdijų krašto muziejus kryptingai įgyvendino 2024–2026 metų strateginiame veiklos plane numatytus tikslus. Buvo stiprinama muziejinė, edukacinė, kultūrinė ir komunikacinė veikla, nuosekliai siekiant įgyvendinti Muziejaus viziją – tapti lankoma, kūrybiška ir modernia istorinių bei kultūrinių atradimų erdve. Ataskaitiniais metais ypatingas dėmesys skirtas tradicijų puoselėjimui ir aktualijų atliepimui – organizuojamos veiklos buvo pritaikomos šiuolaikinės visuomenės poreikiams, aktyviai reaguojant į šalies ir krašto svarbius įvykius.

Per 2025 metus Muziejuje ir jo padaliniuose apsilankė 20 578 lankytojai – tai 32 proc. daugiau nei 2024 metais. Augantis lankytojų skaičius rodo didėjantį muziejaus patrauklumą ir bendruomenės įsitraukimą. Reikšmingai augo edukacinės veiklos rodikliai, buvo surengti 167 edukaciniai užsiėmimai, kuriuose dalyvavo 2723 dalyviai. Taip pat buvo parengta 14 naujų edukacinių programų, organizuoti 63 renginiai, surengtos 58 parodos. Muziejuje ir jo padaliniuose buvo rengiamos parodos skirtos svarbiems istoriniams įvykiams ir iškilioms asmenybėms, suorganizuota tarptautinė konferencija skirta Baltijos kelio 35-mečiui ir reikšmingai prisidėta minint Kalniškės mūšio 80-ąsias metines. Laisvės kovų muziejuje pradėtas burti bendraminčių klubas, stiprinantis istorinės atminties puoselėjimą ir bendruomenės įsitraukimą. Visos organizuojamos veiklos buvo orientuotos į įvairias amžiaus grupes, siekiant skatinti istorinį pažinimą, kūrybiškumą ir aktyvų dalyvavimą kultūriniame gyvenime.

2025 metais muziejaus rinkiniai papildyti 621 nauja muziejine vertybe. Sistemingai vykdytas skaitmeninimo procesas LIMIS sistemoje. Buvo patvirtintas naujas Muziejaus rinkinių inventorizacijos planas, kurio nuoseklus įgyvendinimas yra svarbus žingsnis stiprinant rinkinių apskaitą, saugojimą ir

ilgalaikę vertybių apsaugą. Organizuotas vertybių perkėlimas į naujas saugyklos bei įsigytos kokybiškas vertybių laikymo sąlygas užtikrinančios priemonės.

Po atliktų tvarkybos darbų buvo atidarytas Etnografinės Prano Dzūko sodybos lankymo sezonas. Baigti tvarto rekonstrukcijos darbai, atnaujintos erdvės pritaikytos nuolatinei kultūrinei ir edukacinei veiklai bei kokybiškam personalo darbui ištisus metus. Etnografinė sodyba tapo reikšmingu traukos objektu rajone – lankytojus ir organizacijas traukė gyvas kiemas su naminiais gyvūnais, nauja trobos ekspozicija, atnaujintos patalpos bei išskirtinės, mūsų krašto autentiškumą pristatančios edukacinės programos. Erdvė buvo aktyviai naudojama įvairiems renginiams ir bendruomenės susitikimams organizuoti.

2025 metais pasipildė ir sustiprėjo muziejaus kolektyvas, buvo įsigytas tarnybinis automobilis, sudarytos sąlygos studentų praktikai ir savanorystei. Darbą pradėjo Nematerialaus kultūros paveldo specialistas, atsakingas už šios srities veiklų koordinavimą Lazdijų rajone. Taip pat Muziejus įsitraukė į Nekilnojamojo kultūros paveldo inventorizavimo veiklą ir pateikė vieną objektą iš Lazdijų rajono. Siekiant puoselėti krašto istoriją ir plėsti dar gilesnį jos pažinimą buvo atlikta kraštotyrinė ekspedicija apie Mikališkės kaimą. Ištisus metus buvo aktyviai bendradarbiauta su kultūros, švietimo ir visuomeninėmis įstaigomis, dalyvauta rajono renginiuose ir iniciatyvose.

Taigi, 2025 metai pasižymėjo nuosekliu Muziejaus veiklos augimu, didėjančiu lankytojų skaičiumi ir kryptinga kultūros paslaugų plėtra. Muziejus sustiprino savo, kaip modernios, atviros ir bendruomenei svarbios kultūros įstaigos pozicijas.

III. STRATEGINIŲ IR VEIKLOS TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

2025 metais Muziejus įgyvendino Lazdijų krašto muziejaus 2024 – 2026 metų veiksmų plane ir Lazdijų rajono savivaldybės strateginiame 2025 – 2027 metų veiklos plane numatytus uždavinius ir priemones. Didžioji dalis rodiklių buvo pasiekti arba viršyti (edukacijų skaičius, naujų programų kūrimas ir jų įgyvendinimas, lankytojų aktyvumas), tačiau kai kurie infrastruktūros projektai nebuvo įgyvendinti dėl finansavimo trūkumo ir nepatvirtintų projektinių paraiškų.

Muziejus įgyvendindamas Lazdijų rajono savivaldybės tarybos 2025 m. vasario 13 d. sprendimu Nr. 5TS-570 patvirtinto Lazdijų rajono savivaldybės 2025–2027 metų strateginio veiklos plano Kultūros ir turizmo plėtros programą, užtikrino numatytus pasiekti lankytojų skaičiaus rezultatus ir juos viršijo. 2025 m. Muziejaus lankytojų rodiklis siekia – **20578**.

Įgyvendindamas Lazdijų krašto muziejaus 2024–2026 metų veiksmų planą, Muziejus ataskaitiniu laikotarpiu taip pat pasiekė reikšmingų rezultatų. Buvo didinamas Muziejaus veiklos efektyvumas, užtikrinant tinkamą Lazdijų krašto dvasinio ir materialinio kultūros paveldo kaupimą, saugojimą ir populiarinimą. Nuosekliai gerėjo muziejinių vertybių priežiūra, apskaita ir saugojimas, buvo stiprinami rinkinių valdymo procesai bei užtikrinamas jų atitikties teisės aktų reikalavimams laikymasis.

Teigiami pokyčiai fiksuoti ir lankytojų srautų srityje – augo bendras lankytojų skaičius, didėjo edukacinių programų paklausa bei organizuojamų užsiėmimų aktyvumas. Populiarumo sulaukė netradicinės pamokos, teminiai edukaciniai užsiėmimai ir kryptingai organizuojami kultūriniai renginiai, orientuoti į skirtingas tikslines auditorijas.

Svarbiu veiklos stiprinimo veiksmu išliko nuolatinis ir kryptingas bendradarbiavimas su rajono švietimo, kultūros ir kitomis įstaigomis, taip pat vietos bendruomene bei partneriais už savivaldybės ribų.

Tai sudarė sąlygas plėsti veiklų apimtį, didinti jų kokybę ir užtikrinti Muziejaus paslaugų prieinamumą įvairioms visuomenės grupėms.

1 lentelė. Tikslų, uždavinių, priemonių vertinimo reikšmės pagal Muziejaus 2024-2026 m. strateginį veiksmų planą.

Eil. Nr.	Įstaigos priemonės pavadinimas	Proceso ir (ar) indėlio vertinimo kriterijai ir mato vienetai	Siektina reikšmė 2025 m.	Pasiekta reikšmė 2025 m.
1.1.	Vykdyti Muziejaus valdomų pastatų ir materialinės bazės renovaciją bei modernizavimą			
1.1.1	Projekto „Pasienio keliais į prisiminimų begalybę“ įgyvendinimas	Kapitaliai suremontuotų objektų skaičius, vnt.	1	1
1.1.2.	Dviejų (kalvės ir ūkinio pastato) pastatų Etnografinėje Prano Dzūko sodyboje kapitalinis remontas ir pritaikymas muziejinei veiklai (Delnicos k., Šeštokų sen.)	Suremontuotų objektų skaičius, vnt.	0	0
1.1.3.	Kapčiamiesčio Emilijos Pliaterytės muziejaus edukacinės klasės ir rinkinių saugyklos patalpų remontas bei įrangos įsigijimas (Taikos g. 11, Kapčiamiestis)	Suremontuotų ir įveiklintų objektų skaičius, vnt.	1	0
		Įsigytos įrangos vienetų skaičius, vnt.	4	0
1.1.4.	Lazdijų krašto ir Motiejaus Gustaičio muziejų teritorijos aptvėrimas, apšvietimas, stebėjimo kamerų įrengimas, važiuojamosios dalies ir pėsčiųjų takų paklojimas nauja danga	Sutvarkytų objektų skaičius, vnt.	1	0
1.1.5.	Laisvės kovų muziejaus teritorijos infrastruktūros sutvarkymas (lauko renginių stoginės pastatymas, važiuojamosios dalies ir pėsčiųjų takų paklojimas nauja danga)	Sutvarkytų objektų skaičius, vnt.	0	0
1.1.6.	Veisiejų krašto muziejaus pastato kapitalinis remontas, antrojo aukšto įrengimas muziejinei veiklai vykdyti (Vytauto g. 47, Veisiejai)	Sutvarkytų objektų skaičius, vnt.	1	0
1.2.	Įsigyti ir inventorizuoti muziejines vertybes			
1.2.1	Muziejinių kolekcijų papildymas	Įsigytų eksponatų skaičius, vnt.	30	0
		Dovanotų eksponatų skaičius, vnt.	1030	621
1.2.2	Muziejinių vertybių inventorizacija	Suinventorintų eksponatų skaičius, vnt.	1030	621

1.2.3.	Muziejinių vertybių skaitmeninimas	Suskaitmenintų eksponatų skaičius per metus, vnt.	350	280
1.2.4.	Muziejinių vertybių restauravimas	Restauruotų eksponatų skaičius, vnt.	2	0
1.3.	Tobulinti vykdomas edukacines programas bei didinti jų skaičių			
1.3.1	Esamų edukacinių programų atnaujinimas, papildymas	Atnaujintų edukacinių programų skaičius, vnt.	2	4
		Vestų užsiėmimų skaičius, vnt.	120	167
1.3.2.	Naujų edukacinių programų kūrimas	Naujai sukurtų edukacinių programų skaičius, vnt.	4	14
1.3.3.	Edukacinio pobūdžio informacinių leidinių išleidimas	Išleistų informacijos leidinių skaičius, vnt.	2	2
1.3.4.	Etnografinės Prano Dzūko sodybos kiemo teritorijos pritaikymas šeimoms	Įrengtų objektų skaičius, vnt.	0	0
1.4.	Atnaujinti ekspozicijas ir didinti jų skaičių			
1.4.1.	Naujų ekspozicijų sukūrimas Etnografinėje Prano Dzūko sodyboje	Įrengtų objektų skaičius, vnt.	0	0
1.4.2.	Naujų ekspozicijų sukūrimas Lazdijų krašto muziejuje (Seinų g. 29, Lazdijai)	Įrengtų objektų skaičius, vnt.	1	0
1.4.3.	Lazdijų krašto muziejaus ekspozicijų atnaujinimas, į esamas ekspozicijas integruojant garso, vaizdo ir kitas technologines priemones	Įsigytų ir integruotų įrenginių skaičius, vnt.	5	0
1.5.	Organizuoti tradicinius ir naujus su muziejaus veikla susijusius kultūros renginius, rengti parodas ir jas pristatyti visuomenei			
1.5.1	Žymių žmonių ar įvykių jubiliejinių sukakčių paminėjimas	Surengtų renginių skaičius, vnt.	2	3
1.5.2.	Profesionalaus ir mėgėjų meno parodų organizavimas	Surengtų parodų skaičius, vnt.	3	36
1.5.3	Istorijos, kraštotyros konferencijų organizavimas	Surengtų renginių skaičius, vnt.	2	2
1.6.	Gerinti komunikacijos kokybę			
1.6.1	Informuoti visuomenę apie muziejaus parodas, ekspozicijas, teikiamas viešąsias paslaugas	Surengtų renginių skaičius, vnt.	60	63
		Parengtų informacinių pranešimų skaičius, vnt.	70	603

		Muziejaus administruojamų paskyrų socialiniuose tinkluose sekėjų skaičius, vnt.	3700	5965
1.6.2	Naujų leidinių, reprezentuojančių muziejų ir muziejaus rinkinius, išleidimas	Išleistų informacijos leidinių skaičius, vnt.	1	1
1.7.	Užtikrinti įstaigos administravimą ir didinti veiklos efektyvumą			
1.7.1.	Įstaigos valdymas ir administravimas, siekiant viešųjų paslaugų teikimo	Sėkmingai veikianti ir viešąsias paslaugas teikianti įstaiga, vnt.	1	1
1.7.2	Kelti darbuotojų kvalifikaciją, ypač užsienio kalbų srityje	Užsienio kalbų kvalifikaciją kėlusiu darbuotojų skaičius, vnt.	12	0

1.1. Materialinės bazės renovacija bei modernizavimas

2025 metais Etnografinėje Prano Dzūko sodyboje baigti sodybos tvarto rekonstrukcijos darbai, įgyvendinti pagal Interreg Lietuvos–Lenkijos projektą LTPL00009 „Pasienio keliais į prisiminimų begalybę“. Projekto metu atlikti restauravimo ir tvarkybos darbai, kurių rezultatas – atnaujinta ir muziejinei veiklai pritaikyta erdvė.

Rekonstruotame pastate įrengti darbuotojų darbo kabinetai, edukacijų klasė, šieno palėpė bei sanitariniai mazgai. Įgyvendinti sprendimai sudarė sąlygas padalinio veiklą organizuoti ištisus metus, neapsiribojant tik vasaros sezonu, ir užtikrinti kokybiškesnes paslaugas lankytojams.

Atsinaujinusioje Etnografinėje Prano Dzūko sodyboje, kartu su tradiciniu Piemenėlių Sekminių renginiu, oficialiai atidarytas lankymo sezonas, visuomenei pristatytos naujos erdvės ir paslaugos. Informacija apie atnaujintą sodybą ir vykdomą veiklą buvo pristatyta televizijos laidose „Istorijos detektyvai“, „Turisto Lituano“, „Laba diena, Lietuva“, taip pat aptarta radijo stoties FM99 laidose.

Tuo tarpu numatyti darbai Kapčiamiesčio Emilijos Pliaterytės muziejuje, Lazdijų krašto ir Motiejaus Gustaičio muziejų teritorijoje bei Veisiejų krašto muziejuje ataskaitiniu laikotarpiu nebuvo įgyvendinti. Pagrindinės priežastys – nepakankamas finansavimas ir nepatvirtintos projektinės paraiškos.

1.2. Muziejinės vertybės

Pildant ir tinkamai inventorizuojant Muziejaus rinkinius, per ataskaitinius metus įvyko 4 Muziejaus Rinkinių komisijos posėdžiai. Jų metu svarstyti ir priimti sprendimai dėl naujos Rinkinių komisijos sudarymo, naujai įsigytų muziejinių vertybių paskirstymo į pagrindinį ir pagalbinį rinkinius, į rinkinius priimtų vertybių tikrųjų verčių nustatymo bei sąrašų tvirtinimo. Taip pat buvo tvirtinami į buhalterinę sistemą anksčiau neįtrauktų muziejinių vertybių sąrašai, sprendžiami klausimai dėl po nustatyto termino suformuotos ir atspausdintos Fonotekos, filmotekos ir videotekos (FF) rinkinio inventorinės knygos, patvirtintas 2025–2035 metų Muziejaus rinkinių inventorizavimo planas. Be to, priimti sprendimai dėl mainų rinkinio ir muziejaus archyvo panaikinimo iš Lazdijų krašto muziejaus „Kompiuterinės rinkinių

apskaitos, naudojant Lietuvos integralią muziejų informacinę sistemą“ tvarkos, dėl muziejinei vertybei Nr. LKM GEK 13023 naujo inventorinio numerio priskyrimo, dėl muziejinės vertybės Nr. LKM GEK 7212 RŠ 2852 aprašo tikslinimo Gaunamų eksponatų pirminės apskaitos knygoje, taip pat dėl muziejinių vertybių priėmimo į rinkinius ir įtraukimo į aktus Nr. 913, Nr. 934, Nr. 918 ir Nr. 949 terminų pratęsimo. Pastarieji procesai dėl žmogiškųjų išteklių stokos ir vykdytos inventorizacijos nebuvo užbaigti 2025 metais.

2 lentelė. Muziejaus ir jo padalinių rinkinių charakteristika

	Muziejaus rinkiniuose saugomų Muziejinių vertybių skaičius iš viso	Per ataskaitinius metus įsigytų muziejinių vertybių skaičius	Per ataskaitinius metus suinventorintų muziejinių vertybių skaičius	Suskaitmenintų muziejinių vertybių skaičius iš viso	Per ataskaitinius metus suskaitmenintų muziejinių vertybių skaičius	Per ataskaitinius metus perversintų tikrąja verte muziejinių vertybių skaičius	Per ataskaitinius metus įvertintų LIMIS darbinę aplinką įvestų muziejinių vertybių aprašų skaičius
1	2	3	4	5	6	7	8
Lazdijų krašto muziejus	23405	244	244	2039	252	1103	244
Kapčiamiesčio Emilijos Pliaterytės muziejus	5360	61	61	288	10	-	61
Etnografinė Prano Dzūko sodyba	2036	3	3	36	0	-	3
Laisvės kovų muziejus	4210	27	27	241	0	-	27
Veisiejų krašto muziejus	9660	286	286	193	18	-	286
Iš viso:	44671	621	621	2797	280	1103	621

Per ataskaitinius metus Muziejuje ir jo padaliniuose buvo naujai priimta 621 muziejinė vertybė. Jas dovanavo gyventojai, kai kurios įtrauktos į apskaitą iš neinventorinio rinkinio, kai kurių inventorinimas ir įtraukimas į aktą buvo tęsiamas remiantis Rinkinių komisijos sprendimu. Į muziejaus apskaitą per 2025 m. įtrauktoms muziejinėms vertybėms buvo išrašytas 41 muziejinių vertybių priėmimo nuolat saugoti aktas: 33 aktai – gyventojų dovanotoms muziejinėms vertybėms, 8 – iš neinventorinio rinkinio į apskaitą įtrauktoms muziejinėms vertybėms. Pastaraisiais aktais į pagrindinį rinkinį buvo įtrauktos 79 muziejinės vertybės, į pagalbinį - 294. 2025 m. gruodžio 19 vyko paskutinis Rinkinių komisijos posėdis, kurio metu buvo užbaigtas ir užprotokuluotas 2023 m. rugsėjo 13 d. pradėtas Muziejinių vertybių priėmimo nuolat saugoti (dovanojimo) aktas Nr. 868. Į jį per 2025 metus buvo naujai įtrauktos 248 muziejinės vertybės.

Iš viso per ataskaitinius metus į pagrindinį rinkinį buvo įtraukta 91 muziejinė vertybė, į pagalbinį – 530. Per 2025 metus tikrąja verte buvo vertinamos muziejinės vertybės, kurios anksčiau nebuvo įvertintos. Iš viso buvo įvertintos 1103 muziejinės vertybės, darbas tęsiamas.

Visus metus vyko aktyvus, jau įtrauktų į Muziejaus rinkinius, muziejinių vertybių inventorizavimas pagal naujai patvirtintą inventorizacijos planą. Lazdijų krašto muziejuje buvo patikrinta 951 vnt. muziejinių vertybių, Veisiejų krašto muziejuje 1209 vnt. muziejinių vertybių, Kapčiamiesčio Emilijos Pliaterytės muziejuje 1043 vnt. muziejinių vertybių, Etnografinėje Prano Dzūko sodyboje 581 vnt. muziejinių vertybių, Laisvės kovų muziejuje 545 vnt. muziejinių vertybių. Viso suinventorizuota 4329 vnt. muziejinių vertybių, kurių būklė nepakitusi.

Skaitmenizuojant muziejinių vertybių apskaitą, į LIMIS sistemą buvo įvestas 621 muziejinių vertybių aprašas, įkelta 280 muziejinių vertybių skaitmeninių vaizdų.

1.3. Edukacinės programos

Per ataskaitinius metus įgyvendintos 167 edukacijos – tai 45 proc. daugiau nei ankstesniu ataskaitiniu laikotarpiu. Šis augimas rodo didėjančią edukacinių veiklų poreikį ir Muziejaus bei jo padalinių siūlomų programų aktualumą.

Muziejaus ir padalinių siūlomos edukacinės programos pasižymi turiniu, istoriškai pagrįstu turiniu ir aiškia edukacine verte. Užsiėmimų metu dalyviai ne tik įgyja praktinių įgūdžių ar pasigamina tam tikrų dirbinių, bet ir pagilina žinias apie Lietuvos bei Lazdijų krašto istoriją. Edukacijose atskleidžiamos tradicijų ištakos, aiškinama, kokiomis aplinkybėmis ir kokiais tikslais mūsų protėviai vykdė tam tikras veiklas, kokią reikšmę jos turėjo kasdieniame gyvenime ir kultūrinėje tapatybėje. Tokiu būdu edukacinė veikla prisideda prie istorinės atminties puoselėjimo, tradicijų tęstinumo ir bendruomenės kultūrinio sąmoningumo stiprinimo.

Siekiant didinti edukacinių programų žinomumą ir prieinamumą, ataskaitiniais metais buvo parengti 2 informaciniai lankstinukai apie Muziejaus ir jo padalinių vykdomas edukacijas. Lankstinukai buvo platinami lankytojams, pristatomi parodų, renginių metu, vežami į išvykas bei naudojami reprezentuojant Muziejaus veiklą įvairiuose susitikimuose ir bendradarbiavimo renginiuose. Ši priemonė prisidėjo prie tikslingesnės informacijos sklaidos ir padėjo pasiekti platesnę auditoriją.

3 lentelė. Edukacinė veikla

	Edukacinių užsiėmimų temų skaičius iš viso	Per ataskaitinius metus parengtų edukacinių užsiėmimų temų skaičius	Per ataskaitinius metus surengtų edukacinių užsiėmimų skaičius	Edukacinių užsiėmimų dalyvių skaičius per ataskaitinius metus	Per ataskaitinius metus surengtų muziejaus renginių skaičius
Lazdijų krašto muziejus	8	1	28	525	13
Memorialinis M. Gustaičio namas	3	0	3	47	4
Etnografinė Prano Dzūko sodyba	10	6	43	763	10
Kapčiamiesčio Emilijos Pliaterytės muziejus	9	1	18	288	9
Laisvės kovų muziejus	17	5	51	728	17
Veisiejų krašto muziejus	7	1	24	372	10
Iš viso:	54	14	167	2723	63

Ataskaitiniu laikotarpiu edukacijose dalyvavusių asmenų skaičius padidėjo 631 dalyviu, kas rodo augantį susidomėjimą Muziejaus ir jo padalinių vykdoma edukacine veikla bei didėjančią jos prieinamumą skirtingoms tikslinėms grupėms.

2025 metais lankytojams buvo siūloma rinktis iš 54 skirtingų edukacinių užsiėmimų temų. Per ataskaitinius metus parengta 14 naujų edukacinių programų, iš kurių 10 pateiktos Kultūros paso akreditacijai, o 7 programos buvo patvirtintos. Iš viso Kultūros paso programoje patvirtinta 19 Muziejaus edukacinių programų. Be to, atnaujintos 4 jau vykdytos edukacinės programos, papildant jų turinį ir metodiką.

Didžiausio lankytojų susidomėjimo sulaukė Etnografinėje Prano Dzūko sodyboje ir Laisvės kovų muziejuje organizuojamos edukacinės programos. Ypač aktyvus dalyvavimas fiksuojamas prieš kalendorines šventes – Kalėdas, Velykas, Užgavėnes ir kitas – kai rengiamos teminės edukacijos, atskleidžiančios švenčių tradicijas, papročius ir jų istorinį kontekstą.

Muziejus taip pat organizuoja išvykstamąsias edukacijas, kurios dažniausiai skirtos asmenims su negalia, siekiant užtikrinti kultūros paslaugų prieinamumą ir socialinę įtrauktį. Didžiausią dalį edukacijų dalyvių sudaro bendrojo ugdymo mokyklų mokiniai, aktyviai besinaudojantys Kultūros paso programa ir dalyvaujantys Muziejaus siūlomose veiklose.

1.4. Ekspozicijos

Naujų ekspozicijų sukūrimas ir technologinių priemonių integravimas Lazdijų krašto muziejuje ataskaitiniu laikotarpiu nebuvo įgyvendinti dėl lėšų trūkumo. Nepaisant finansinių apribojimų, Muziejus ieško kūrybiškų ir ekonomiškai pagrįstų sprendimų ekspozicijoms atnaujinti, daugiau dėmesio skirdamas interaktyviems, žaidybiniams elementams ir lankytojų įtraukimui, ne tik brangių technologinių sprendimų diegimui.

Ataskaitiniu laikotarpiu Muziejuje ir jo padalinių ekspozicijose iš viso buvo eksponuotos 2 302 Muziejaus fonduose saugomos vertybės, užtikrinant jų prieinamumą visuomenei ir sudarant sąlygas pažinti Lazdijų krašto kultūrinį bei istorinį paveldą.

4 lentelė. Muziejaus ir jo padalinių lankytojai

	Lazdijų krašto muziejus	Memorialinis M. Gustaičio namas	Etnografinė Prano Dzūko sodyba	Kapčiamiesčio Emilijos Pliaterytės muziejus	Laisvės kovų muziejus	Veisiejų krašto muziejus	Iš viso:
Apsilankymų muziejuje skaičius per ataskaitinius metus	3916	3044	2783	2184	6378	2283	20578

Per 2025 m. muziejau ir jo padalinių ekspozicijas aplankė 20578 lankytojai. Didžiausias lankytojų susidomėjimas išlieka Laisvės kovų muziejumi ir Lazdijų mieste esančiais Muziejaus padaliniais.

1.5. Renginiai ir parodos

Ataskaitiniu laikotarpiu įgyvendinti 63 renginiai, juose dalyvavo 2226 dalyviai. Organizuojant renginius siekiama, kad jie būtų tikslingi, turiningi, prasmingi bendruomenei ir grįsti istoriniu bei kultūriniu kontekstu.

5 lentelė. Renginiai ir jų dalyviai

	Lazdijų krašto muziejus	Memorialinis M. Gustaičio namas	Etnografinė Prano Dzūko sodyba	Kapčiamiesčio Emilijos Pliaterytės muziejus	Laisvės kovų muziejus	Veisiejų krašto muziejus
2025 m. surengtų renginių skaičius	13	4	10	9	17	10
Dalyvių skaičius	409	91	558	236	718	214

Didelis dėmesys skirtas žymių asmenybių ir reikšmingų istorinių įvykių jubiliejinių sukakčių paminėjimui. Surengtas parodos „Laisvės šviesa – Natalija Bucevičiūtė“ atidarymas, organizuota atminimo valanda „Už laisvę kritęs per amžius gyvas būsi“, skirta Dainavos apygardos Šarūno rinktinės karininko Juozapavičiaus grupės vadui, partizanui Antanui Grušauskui-Siaubui pagerbti. Taip pat pristatyta paroda „Juozo Neimonto 150-osioms gimimo metinėms“, paminėta Lietuvos žydų genocido atminimo diena ir atidengta memorialinė lenta Veisiejuose. Reikšmingo lankytojų dėmesio sulaukė ir paroda „Kalniškės mūšiui – 80“.

Muziejus taip pat organizavo konferencijas, skatinančias dialogą ir istorinės atminties puoselėjimą. Surengta tarptautinė konferencija „Baltijos kelio Lietuva–Latvija–Estija istorinės atminties saugojimas“ bei aktyviai prisidėta prie konferencijos „Kalniškės mūšiui – 80“ organizavimo.

Muziejuje, jo padaliniuose bei Lazdijų miesto A. Ramanausko-Vanago aikštėje buvo organizuojamos parodos, bendradarbiaujant su rajono gyventojais, Lietuvos kultūros ir švietimo įstaigomis, taip pat pasitelkiant Muziejaus fonduose sukauptas kultūros vertybes. Per ataskaitinius metus surengtos 58 parodos.

6 lentelė. Parodos ir ekspozicijos

	Per ataskaitinius metus eksponuota muziejinių vertybių	Per ataskaitinius metus pasiskolinta kultūros vertybių	Per ataskaitinius metus surengta parodų
1	2	4	7
Lazdijų krašto muziejus	525	17	23
Etnografinė Prano Dzūko sodyba	493	-	-
Kapčiamiesčio Emilijos Pliaterytės muziejus	549	-	11
Laisvės kovų muziejus	224	-	14
Veisiejų krašto muziejus	511	-	10
Iš viso	2302	17	58

Ataskaitiniu laikotarpiu buvo surengtos įvairaus pobūdžio ir tematikos parodos, siekiant užtikrinti turinio įvairovę bei atliepti skirtingų lankytojų grupių interesus. Muziejuje ir jo padaliniuose eksponuotos profesionalaus ir mėgėjų meno parodos, pristatančios tiek pripažintų kūrėjų, tiek vietos menininkų darbus.

Didžiausio lankytojų susidomėjimo sulaukė parodos „Lietuvos partizanų batuose“ konferencinė versija, anksčiau eksponuota didžiuosiuose Lietuvos muziejuose. Parodos autorė – istorikė ir batų dizainerė Rūta Rimšienė. Ši ekspozicija išsiskyrė originalia koncepcija ir meninės bei istorinės raiškos sinteze, aktualizuojančia partizaninio pasipriešinimo temą per simbolinę avalynės interpretaciją.

Įgyvendinant Interreg Lietuvos–Lenkijos projektą LTPL00009 „Pasienio keliais į prisiminimų begalybę“, buvo atlikti ne tik restauravimo ir tvarkybos darbai Prano Dzūko sodybos viename iš ūkinių pastatų, bet ir parengtos dvi keliaujančios parodos – „Pasienio moterys“ ir „Pasienio vyrai“. Šių parodų pristatymo metu Alytuje Lazdijų muziejininkai pristatė Lazdijų krašto žymias asmenybes.

Taigi, per ataskaitinius metus buvo organizuotos parodos bendradarbiaujant su kitais Lietuvos muziejais bei švietimo įstaigomis, taip pat parengtos ekspozicijos iš Muziejaus fonduose saugomų vertybių. Rengiant parodas buvo aktyviai bendradarbiaujama su Lazdijų krašto gyventojais, eksponuojant jų asmenines kolekcijas ir taip įtraukiant bendruomenę į kultūrinę veiklą.

1.6. Komunikacija

Siekiant didinti Muziejaus veiklos matomumą, pasiekiamumą ir informacijos sklaidą, ataskaitiniu laikotarpiu buvo kryptingai plėtojama komunikacija skaitmeninėje erdvėje. Sukurtos socialinių tinklų paskyros visiems Muziejaus padaliniams, jose pradėta vykdyti nuosekli ir sisteminga muziejinė komunikacija. Per metus socialiniuose tinkluose parengti ir paskelbti daugiau kaip 603 informaciniai pranešimai apie parodas, renginius, edukacijas, projektines veiklas bei kitas iniciatyvas. Muziejaus administruojamų paskyrų sekėjų skaičius pasiekė 5965 ir, lyginant su 2024 m. pabaiga, padidėjo 42 proc., kas rodo augantį visuomenės susidomėjimą Muziejaus veikla.

Nuolat atnaujinama ir papildoma aktuali informacija Muziejaus interneto svetainėje. Taip pat Viešinimo tikslais parengti ir išleisti Muziejaus siūlomų edukacinių programų lankstinukai, kurie buvo platinami lankytojams, dalijami renginių ir parodų metu bei naudojami reprezentuojant Muziejų išvykose. Informacija apie atnaujintą Etnografinę Prano Dūko sodybą buvo pristatyta televizijos laidose „Istorijos detektyvai“, „Turisto Lituano“, „Laba diena, Lietuva“, taip pat aptarta radijo stoties FM99 laidose.

Muziejus taip pat aktyviai dalyvavo turizmo ir bendruomenės renginiuose. Kartu su Lazdijų turizmo centru dalyvauta tarptautinėje turizmo parodoje „Adventur“, kur pristatyta Muziejaus veikla ir paslaugos. Aktyviai įsitraukta į vietos bendruomenės organizuojamus renginius, tokius kaip „Pasienio fiesta“, „Lazdijų ruduo“, „Gabių ir talentingų mokinių apdovanojimai“, taip stiprinant ryšius su bendruomene ir didinant Muziejaus veiklos žinomumą regione.

1.7. Įstaigos administravimas

Tinkamai administruojant Muziejaus veiklą, pagal naujausius teisės aktus, atsižvelgiant į Lazdijų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos pateiktas rekomendacijas, buvo rengiami Muziejaus vidaus darbo tvarką reguliuojantys dokumentai. Per ataskaitinius metus buvo parengta arba atnaujinta, ir direktoriaus įsakymu patvirtinta 17 Muziejaus tvarkos aprašų:

- Lazdijų krašto muziejaus vidaus darbo tvarkos aprašas;
- Teisėto darbo su vaikais (QR kodo) išdavimo, galiojimo ir tikrinimo tvarkos aprašas;
- Muziejaus darbuotojų darbo apmokėjimo sistemos tvarkos aprašas;
- Muziejaus darbuotojų instruktavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais tvarkos aprašas;
- Muziejaus darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijos;
- Muziejaus darbuotojų mokymo ir žinių darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais tikrinimo tvarkos aprašas;
- Muziejaus gaisrinės saugos instrukcija;
- Korupcijos prevencijos programa ir priemonių planas;
- Muziejaus darbuotojų neblaivumo ar apsvaigimo nuo psichiką veikiančių medžiagų nustatymo tvarkos aprašas;
- Muziejaus incidentų tyrimo ir registravimo tvarkos aprašas;

- Muziejaus nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijos priemonių įgyvendinimo ir kontrolės tvarkos aprašas;
- Muziejaus rinkinių inventORIZACIJOS planas;
- Muziejaus kompiuterinės rinkinių apskaitos, naudojant Lietuvos integralią muziejų informacinę sistemą, tvarkos aprašas;
- Patekimo į Lazdijų krašto muziejaus nuolatinio saugojimo saugyklas tvarkos aprašas;
- Muziejaus rinkinių komplektavimo komisijos veiklos nuostatai, darbo reglamento aprašas;
- Muziejaus rinkinių vadybos ir valdymo tvarkos aprašas;
- Muziejaus ekstremalių situacijų valdymo planas.

Ataskaitiniais metais buvo peržiūrėtos ir atnaujintos 2 Muziejaus darbuotojų pareigybės, taip pat suformuotos ir patvirtintos 2 naujos pareigybės. Inicijuotas ir Lazdijų rajono savivaldybės tarybai pateiktas Muziejaus įkainių patikslinimo projektas, kuris buvo patvirtintas.

Per ataskaitinius metus pasirašyti 8 sutikimai bendradarbiauti projektuose su Kapčiamiesčio bendruomene, VšĮ Lazdijų kultūros centru (4), Etninės kultūros ir saviraiškos klubu „Bitinė“, Druskininkų kultūros centru bei Alytaus rajono savivaldybės kultūros centru. Ataskaitiniais metais buvo tęsiami ir ilgamečiai bendradarbiavimai su Lazdijų rajono savivaldybės įstaigomis: Lazdijų mokykla-darželiu „Kregždutė“, Lazdijų mokykla-darželiu „Vyturėlis“, Lazdijų Motiejaus Gustaičio gimnazija, Veisiejų Sigito Gedos gimnazija, Lazdijų r. Švėntėžerio mokykla, Lazdijų meno mokykla, Seirijų Antano Žmuidziničiaus gimnazija, Lazdijų socialinių paslaugų centru, Lazdijų rajono savivaldybės viešąja biblioteka, Lazdijų turizmo informaciniu centru, Lazdijų kultūros centru, Lazdijų šaulių sąjunga. Taip pat buvo tęsiamas bendradarbiavimas su Marijampolės jaunimo organizacijų taryba „Apskritas stalas“ (MJOTAS) ir Seinų lietuvių „Žiburio“ gimnazija.

2025 m. pabaigoje pasirašyta Studento praktikos sutartis su Vytauto Didžiojo universiteto, Kultūros paveldo ir turizmo studijų programos studente. Praktiką studentė atliko Etnografinėje Prano Dzūko sodyboje, kur įgijo praktinių kultūros paveldo tyrimo, interpretavimo ir lankytojų patyrimo kūrimo įgūdžių, dalyvaujant Etnografinės Prano Dzūko sodybos eksponatų tvarkymo, edukacinių veiklų rengimo ir paveldo objektų priežiūros procesuose.

Nuo 2025 m. rugsėjo 1 d. Muziejuje pagal Jaunimo savanoriškos tarnybos programą, savanorišką veiklą vykdo Lazdijų Motiejaus Gustaičio gimnazijos gimnazistas (veikla tęsiama ir 2026 m.). Savanoris prie muziejinės veiklos prisideda ruošiantis Muziejuje organizuojamiems renginiams, edukacijoms, padeda Muziejaus rinkinių saugyklų reorganizavimo procese.

1.7.1. Personalas

7 lentelė. Personalas

Muziejaus darbuotojų skaičius iš viso	Administracijos darbuotojų skaičius	Muziejininkų skaičius	Kitų darbuotojų skaičius	Dalyvavusių seminaruose, kursuose ir stažuotėse muziejaus darbuotojų skaičius
17	1	13	3	13

13 Muziejaus darbuotojų kėlė kvalifikaciją, dalyvavo: „Dirbtinio intelekto“ mokymuose, „Viešųjų pirkimų naujovės ir aktualiausi pakeitimai“, „Elektroninių dokumentų valdymo aktualijos 2025 m.“ mokymuose, „Privatumo ir asmens duomenų apsauga“ dalyvavo ilgalaikės programos „Kūrybiniai ir

praktiniai mokymai “Edukacinės dirbtuvės”, dalyvavo “Kibernetinės higienos darbe” mokymuose, dalyvavo tarptautinio kultūros kelio “Baltų kelias” gido mokymuose, dalyvavo Lietuvos nacionalinio dailės muziejaus filialo Lietuvos muziejų informacijos, skaitmeninimo ir LIMIS centro organizuojuose mokymuose temomis: “Limis el. paslauga: Mano ir mūsų istorija”, virtualių parodų kūrimas naudojantis LIMIS el. Paslauga “Virtualios parodos”, “Muziejininkų mokymai dirbti su LIMIS”, “Muziejų renginiai, bilietai, registracija”. Dalyvavo praktiniame seminare “Kultūrinių, kūrybiškumo ir pilietiškumo kompetencijų ugdymas per etnokultūrines veiklas”, “Gaisrinės saugos mokymuose”, “Mobilizacijos ir pilietinio pasipriešinimo programa” mokymuose bei kituose muziejininkystės įgūdžių ir kompetencijų lavinimo mokymuose, edukacinėse dirbtuvėse, ekspozicijų ir parodų rengimo mokymuose, muziejaus rinkinių vadybos mokymuose. Muziejaus darbuotojai dalyvavo darbų saugos, civilinės saugos ir kituose su rizikų valdymu susijusiuose mokymuose.

Muziejaus darbuotojai dalyvavo ir pranešimus skaitė konferencijose: “Kalniškės mūšiui - 80”, “Baltijos kelio Lietuva-Latvija-Estija istorinės atminties saugojimas”. Baigiamosios Interreg projekto “Pasienio kelias į prisiminimų begalybę” konferencijos metu buvo pristatyta teatralizuota, meninė programa, skirta karžygės Emilijos Pliaterytės atminimui įprasinti.

Visi darbuotojai bendradarbiavo tarpusavyje organizuodami renginius, parodas bei vesdami edukacijas.

1.7.2. Lėšos ir išlaidos

Muziejaus veikla ataskaitiniais metais buvo finansuota iš savivaldybės biudžeto, specialiųjų programų ir Europos sąjungos fondų. 2025 metais, atsižvelgiant į visus biudžeto pakeitimus ir patikslinimus, Muziejui buvo skirta 621 415,65 Eur, iš kurių 379 031,79 Eur sudarė Lazdijų rajono savivaldybės biudžeto asignavimai. Per ataskaitinius metus Muziejus parduodamas lankytojų bilietus, organizuodamas edukacines programas ir teikdamas kitas Lazdijų rajono savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintas paslaugas uždirbo - 9 579,51 Eur pajamų. Muziejus planuodamas ir atsakingai valdydamas finansus panaudojo 98,57 proc. visų metams skirtų asignavimų.

Direktorius

Viktorija Savukienė